REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birourĭ de anunciurĭ:
În Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lessner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminecă 40)

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 218.—Anul LXIII. Brașov, Duminecă 1 (14) Octomvrie. 1900.

Casul dela Corniareva în congregația din Lugoș.

In adunarea de Vinerĭ din Lugoș a representanței comitatuluĭ Caraș-Severin a venit în discuțiune și casul din comuna Corniareva, — unde se scie, că gendarmiĭ au pușcat în popor și au omorît și rănit maĭ mulțĭ ómenĭ, din causă, că poporul și-a arĕtat nemulțămirea față cu mĕsurarea islazurilor, ordonată fără de scirea luĭ.

Fóia luĭ Banffy din Peșta „Magyar Szó“ — precum am maĭ arătat în numeriĭ de peste sĕptĕmână — a scris despre turburarea în comuna Corniareva și despre cercetarea, ce s'a făcut, nisce minciunĭ și calumniĭ ne maĭ pomenite, ḑicênd între altele într'un articul întitulat „A Ianku utódai“ (Urmașiĭ luĭ Iancu), că au venit anume nisce domnĭ din Ardeal, carĭ s'au dat de învĕțătorĭ și preoțĭ, ca sĕ rĕsvrătéscă poporul din Corniareva, că eĭ au lățit în popor apelurĭ tipărite în Bucurescĭ, în carĭ țeraniĭ sunt provocațĭ *„a pune capĕt tirănieĭ Maghiarilor“*. Li-se maĭ promite în apel, că-șĭ vor puté relua pămêntul, pe care l'au luat Maghiariĭ cu forța, numaĭ sĕ fiă unițĭ între eĭ și sĕ se înarmeze cu cuțite, cóse și securĭ, ca sĕ pustiéscă pe tiranĭ ș. a. A maĭ susținut fóia șovinistă banffystă, că planul țĕranilor era sĕ omóre pe inginer, însărcinat cu mĕsurarea islazuluĭ, apoĭ sĕ dĕrîme casa comunală.

Se vede, că clevetirile și ațîțările rĕutăcióse ale luĭ „Magyar Szó“ au pus în uimire și pe ómeniĭ din fruntea comitatuluĭ Caraș Severin. Totușĭ nu le vine la socotélă nicĭ lor sĕ se ḑică într'o fóiă maghiară din Pesta, și după acésta în alte multe foĭ dinăuntru și dinafară, că poporul de sub administrația lor face conjurațiunĭ pe sub ascuns cu nu scim ce agitatorĭ din România și că s'a rĕsvrătit în contra Maghiarilor și stau sĕ tóce în cap și pe „tiraniĭ Maghiarĭ“ din fruntea comitatuluĭ.

De aceea, sĕ vede, viceșpanul comitatuluĭ Caraș-Severin Fialka, a luat îndată după deschiderea congregațieĭ cuvêntul, spre a se plânge contra ḑiaruluĭ „Magyar Szó“, că a adus despre așa ḑisele turburărĭ din Corniareva nisce scirĭ întemeiate pe „informațiunĭ cu totul neadevĕrate“. Viceșpanul a declarat, că în comitat nu esistă turburărĭ de naționalitate și a respins afirmarea, că poporațiunea comitatuluĭ e în stare sĕ se rĕsvrătéscă contra autorităților; a propus în fine, ca congregația sĕ respingă din oficiu împărtășirile ḑiaruluĭ „Magyar Szó“ și sĕ le desmintă.

Membrul român al congregațieĭ Coriolan *Brediceanu* a făcut la acéstă propunere amendamentul, ca sĕ se maĭ ḑică, că comuna Corniareva este provocată a intenta proces de pressă numituluĭ ḑiar, ér primulprocuror regesc este provocat a face asemenea din oficiu, și décă s'ar maĭ ivi denunțărĭ și calumniĭ de felul celor publicate în „Magyar Szó“, viceșpanul sĕ introducă cercetare printr'o anchetă, în care sĕ se numéscă membriĭ și câțĭ-va dintre fruntașiĭ Românĭ, carĭ fac parte din congregațiă. Propunerea, dimpreună cu amandamentul advocatuluĭ Brediceanu, a fost redactată cum urméză:

„Comunicatul din „Magyar Szó“ dela 10 Octomvrie Nr. 215, publicat sub titlu: *„A Ianku utódai“*, congregația îl declară în întreg cuprinsul sĕu de *neadevĕrat și de pură calumniă tendențiósă*. Viceșpanul comitatuluĭ este autorisat sĕ publice o desmințire categorică în ḑiare.

„Comuneĭ *Corniareva* i-se comunică articulul cu îndrumarea, ca sĕ intenteze numiteĭ foĭ *proces de pressă pentru calumniă*. Tot-odată sĕ i-se céră din partea comitatuluĭ *prim-procuroruluĭ regesc sĕ intenteze proces de pressă ḑiaruluĭ „Magyar Szó“ pentru agitația contra naționalitățeĭ române*.

„Er décă se vor ivi și pe viitor în cestiunea acésta denunțărĭ pentru trădare de patriă, viceșpanul comitatuluĭ sĕ fiă împuternicit a institui imediat o anchetă, în care sĕ se numéscă și mebriĭ din partidul național român al congregațieĭ“.

Propunerea acésta completată prin amendamentul d-luĭ Brediceanu, a fost primită de congregațiă cu unanimitate. O întêmplare rară acésta, ca sĕ nu ḑicem surprinḑĕtóre. Nu ne aducem aminte, ca vr'una din congregațiile comitatense sĕ fi luat vre-odată unanim o posițiă atât de hotărîtă față cu ațîțările și clevetirile uneĭ foĭ maghiare.

Viceșpanul din Lugoș ceruse pentru întâiŭ numaĭ ca congregația sĕ respingă și sĕ desmintă în mod oficial minciunile rĕspândite de fóia luĭ Banffy. Intrevenind însĕ imediat amendamentul din partea Românilor, congregația, care a aprobat pe viceșpan, nicĭ n'ar fi maĭ putut sĕ nu priméscă adausul propus de membrul Brediceanu, urmând de sine, că décă acea fóie este blamată pentru cele publicate de ea, trebue sĕ fiă luată și la rĕspundere. Așa, ceĭ-ce au primit propunerea viceșpanuluĭ, au trebuit sĕ priméscă și adausul.

Sĕ vedem acum, ce se va alege din procesele, ce după amintita decisiune urméză sĕ i-se intenteze ḑiaruluĭ „Magyar Szo“ pentru agitațiune în contra naționalitățiĭ române. E trist, că prim-procurorul reg. trebue sĕ fiă provocat de-o congregațiă, ca sĕ-șĭ facă datoria față cu astfel de articulĭ agitatoricĭ. Numaĭ de și-ar face-o și așa cum se cade, și pe deplin. După tóte cele esperiate până acuma însĕ, ne temem, că tot lucrul va rĕmâné baltă, de nu cum-va vor stărui Româniĭ din Corniareva cu tótă energia sĕ li-se dea satisfacțiă pe calea legiĭ pentru calumniile îndreptate contra lor de „Magyar Szó“.

Revista politică.

La începutul sĕptĕmâneĭ a fost deschisă *dieta ungară* în Budapesta. In cele vre-o două-treĭ ședințe de până acum, nu s'a petrecut ceva maĭ deosebit, un singur proiect de lege a trecut prin desbatere, și anume proiectul despre administratoriĭ de moșiĭ.

In ședința de Miercurĭ ministrul ungurесc de finanțe a presentat *budgetul pe 1901*. Proiectul de budget prevede încassărĭ în suma de un miliard, cincĭ-ḑecĭ și șése milióne, cincĭ sute opt-ḑecĭ și două de miĭ, două sute nouĕ-ḑecĭ și șépte coróne, șĭ cheltuelĭ în sumă de un miliard, cincĭ-ḑecĭ și șése de milióne, cincĭ sute patru-ḑecĭ și șése de miĭ, patru sute șépte-spre-ḑece coróne. Prisosul ce reiese de aicĭ este numaĭ la părere. De fapt vor cresce și pe anul viitor dările directe încă cu vr'o patru milióne. Din cifrele arătate în budget apare, că numaĭ după datoriile de stat, poporațiunea trebue sĕ plătéscă anual interese colosale în suma de 293,175,000 coróne. Unde rĕmâne apoĭ susținerea armateĭ, honveḑimeĭ, a ḑecilor de miĭ de funcționarĭ aĭ statuluĭ, tot atâtea sarcinĭ pe carĭ trebue sĕ le pórte cetățeniĭ, pe când au sĕ se îngrijéscă de altă parte și de funcționariĭ dela administrațiă, apoĭ de propria lor esistență etc. E curios într'adevĕr, că pe când însușĭ ministrul de finanțe se plânge în contra releĭ situațiunĭ economice și financiare, vine chiar el sĕ urce dările directe către stat cu 4,600,000 coróne maĭ mult ca anul precedent, ér de altă parte se laudă, că nu numaĭ a sciut sĕ susțină echilibrul budgetar, cĭ póte sĕ arate chiar și un prisos. De sigur, că cetățeniĭ contribuabilĭ nu-l vor felicita pentru acest meșteșug în compunerea cifrelor, când cu amar vor trebui sĕ plătéscă. Suntem și aḑĭ tributariĭ statuluĭ, și de va merge tot așa înainte, vom ajunge

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Cântec.

Țér'avem și noĭ sub sóre,
Șĭ-o rîvnesc dușmanĭ destuĭ,
Dér prin vremĭ asupritóre
N'am lăsat'o nimĕnuĭ.
E bogată, ḑicĭ! Vedĭ bine,
E bogată, căcĭ în ea
Multe inimĭ sunt, streine,
Șĭ-i frumósă, că-i a mea.
Décă-i mică nu-i de-ocară,
Căcĭ în ea vitejĭ maĭ sunt,
Șĭ-apoĭ, și la noĭ în țéră
Cresce fierul din pămênt:
Când voim, îl scim culege,
Scim cum sĕ isbim cu el,
Când dușmanĭ lipsițĭ de lege
Vin spre noĭ cu gând mișel.

Stég avem și noĭ, streine,
Șĭ-l iubim cu jurămênt.
Ḑiua rĕuluĭ când vine,
Ce frumos se sbate 'n vênt!
E frumos și stégul vostru
Dér pe-al nostru de-l privesc
Tot maĭ mândru este-al nostru,
Și maĭ sfânt, că-i românesc.
Rupt de-asprimele furtuniĭ
Rĕscolite de dușmanĭ,
L'au purtat cinstit străbuniĭ
Prin atât amar de anĭ.
De ne chiamă aḑĭ la mórte
Veselĭ mergem la rĕsboiŭ:
Sĕ dea Domnul sĕ ni-l pórte
Și nepoțiĭ tot ca noĭ.

Scim și noĭ o lege sfântă,
Și de miĭ de anĭ acum
Stăm cu ochiĭ tot spre țintă,
Mergem tot pe-acelașĭ drum.
Pentru sfânta lege-a cruciĭ
Pentru limba, ce-o vorbim:
Ce de-oțĕl pe săbiĭ luciĭ
Pus-am noĭ de când trăim!
Scie Dumneḑeŭ de-i bine
Orĭ de facem vr'un pĕcat —
Dér noĭ scim c'așa e bine
Sĕ ținem ce-am apucat.
Pentru lege, pentru limbă,
Noĭ cu gura prindem foc:
Numaĭ vêntul se tot schimbă,
Insĕ munțiĭ stau pe loc.

Sunt și neamurĭ maĭ cu nume,
Maĭ vestite la rĕsboiŭ;
Or fi multe póte 'n lume,
Câte n'au ajuns la noĭ.
Dér noĭ scim ce ne 'nvĕțară
Ceĭ ce-au fost, și când rostim
Vorba sfântă „neam și țéră“
Noĭ, streine, tresărim.
Pentru cel ce ne iubesce
Tot ce-avem noĭ dăm cu drag,
Dér când neamul ni-l hulesce,
Și vrăjmaș ne vine 'n prag,
Miĭ de oștĭ cu eĭ s'aducă:
Noĭ suntem Românĭ destuĭ —
Când de piept cu noĭ s'apucă,
Aibă-l Ceriu 'n mila luĭ!

(„Alb.“) **G. Coșbuc.**

Credință.

Sĕ nu credĭ frunḑelor din crâng,
Ce'țĭ prorocesc a bine,
Sĕ nu credĭ ochilor, ce plâng,
Privind duios la tine.
Dér' crede și 'ĭ adû prinos
Celuĭ ce tóte scie,
Ș'apoĭ îndreptă-țĭ ochiĭ 'n jos
Și crede 'mĭ dragă mie.

Speranță.

Sĕ nu sperezĭ averĭ lumescĭ,
Isbânḑĭ, mărgăritare,
Căcĭ din nimic, orĭ cum dorescĭ,
Numaĭ nimic rĕsare.

Dér speră, că Cel bun și sfânt
Se va 'ndura de tine,
Te-a proteja pân' la mormênt,
De nu-ĭ uita de mine.

Iubire.

Iubesce, dragă, tot ce vedĭ,
Las' inima sĕ-țĭ fure
Și florĭ și mândrele livedĭ
Și vraja din pădure.

acolo, că bietul moşier nu va puté scóte din pământ atâta cât să-şi plătéscă datoria către stat. In multe ţinuturi ale ţării lucrurile au ajuns deja aici, dovadă decile de mii de emigranţi la America şi 'n alte părţi ale lumei.

*

Şi fiind-că e vorba de budget, merită să amintim aici, că chiar după constatările ministrului de finanţe atât în anul trecut, cât şi în anul curent budgetul *ministeriului de culte şi instrucţiune publică* s'a urcat mai mult. Anul curet *s'au cheltuit 6,250,000 coróne pentru învăţământul poporal maghiar* şi s'au dat 560,000 cor. pentru înfiinţarea de *şcóle poporale de stat.* Ministrul Wlassics a mai plănuit afară de acésta înfiinţarea altor *200 şcóle poporale de stat.* Raportele foilor unguresci spun, că cetind ministrul de finanţe cifrele acestea, dieta a isbucnit în aplause. Bucuros li-o credem, vorba fiind aici esclusiv de „cultura maghiară".

Noi am mai arătat odată, că de când Wlassics are în mâna sa conducerea instrucţiunei publice, an de an se urcă cheltuelile pentru „cultura maghiară".

Numai anul acesta Wlassics a cheltuit milióne pentru clădiri menite a adăposti „cultura" acésta. De când e ministru, Wlassics a cheltuit numai pentru clădiri şi cumpărări de terenuri pentru a-se zidi şcóle de stat suma colosală de 30,800,500 coróne. Toţi aceşti bani au eşit din pungile cetăţenilor fără deosebire de naţionalitate şi toţi au fost folosiţi esclusiv pentru institute de „cultură maghiară". Nici o para frântă nu s'a dat pentru învăţământul nemaghiar, ba s'au făurit şi se făuresc mereu planuri, cum să se împiedece naţionalităţile nemaghiare în calea progresului şi desvoltării lor naţionale. Aşa stăm cu budgetele şi cu dreptatea în ţéra ocârmuită de ómeni à la Wlassics.

*

In *Austria* continuă din greu pregătirile pentru nouële alegeri parlamentare. Tóte partidele sunt viu preocupate de cestiunea viitórei campanii electorale.

In vederea acestor alegeri s'a pornit o viuă mişcare şi în sînul *Românilor din Bucovina* aderenţi ai noului partid poporal naţional. Nu de mult s'a ţinut în Cernăuţi o conferenţă a bărbaţilor de încredere ai acestui partid, în care s'a constatat, că alegerea d-lor Dr. G. *Popovici* şi baron Eudoxiu *Hormuzachi* e dorită de toţi Românii. Tocmai acum a început să se organisere partidul poporal naţional în tóte districtele din ţéră, ţinêndu-se adunări de alegători. O adunare de felul acesta s'a ţinut Luni în Sucéva, Marţi în districtul Humorului şi Miercuri în Câmpulung Adunarea electorală a bărbaţilor de încredere ai numitului partid ţinută în districtul Storojineţului, a proclamat unanim candidatura baronului E. Hormuzachi, ér adunarea din districtul Sucevei a proclamat candidatura d-lui Dr. G. Popovici. „Deşteptarea" din Cernăuţi pune mari speranţe în noua organisare şi vede în ea garanţa isbândei viitóre a partidului poporal naţional.

*

In 8 Octomvrie n. s'a deschis în Bucuresci *sesiunea estra-ordinară a corpurilor legiuitóre române* printr'un Mesagiŭ regal cetit de primul ministru P. P. Carp. In Mesagiu se dice, că sesiunea acésta a fost convocată cu scop, de a-se desbate proiectele de legi financiare şi economice.

*

Dintre evenimentele petrecute în lumea mare, amintim aici despre *alegerile pentru parlamentul engles.* Guvernul conservativilor englesi a păşit cu multă încredere în noua campanie electorală, rězimat pe succesul, ce l'a dobêndit politica sa de cucerire în Africa de miadă-di. Deja din resultatul votărilor de pănă acum se vede, că lordul Salisbury n'a nimerit'o rău, când a disolvat camera. Lista guvernamentală a eşit victoriósă pănă acum în 370 cercuri electorale. Oposiţia liberală a dobêndit şi ea 143 mandate, ér naţionaliştii irlandesi au câştigat 79 mandate. Se vede dér, că din nouele alegeri guvernul iese mai întărit, graţiă spiritului răsboinic de care e predominată şi acum opiniunea publică englesă.

*

Incurcăturile din *China* continuă, şi cu tot schimbul de telegrame pacinice între împăratul chines şi împăratul german, cu tóte asigurările diplomaţiei, că neînţelegerile se vor aplana, totuşi starea de faţă a lucrurilor pare adi mult mai nefavorabilă pentru încheierea păcii. Dilele din urmă Boxerii s'au pus érăşi în mişcare în câte-va provincii, ba autorităţile din Hongkong fac cunoscut, că pe luna Noemvrie se aşteptă o răscólă generală în provinciile sudice, unde situaţiunea va deveni tot aşa de ameninţătóre ca la nordul imperiului. — Comandantul suprem al trupelor aliate mareşalul *Waldersee* a luat comanda peste trupele din Pecili. Adresându-se trupelor, el dise, că are firma convingere despre succesul întreprinderii sale.

„Broos!"

Orăştie, 12 Oct. n. 1900.

D-le Redactor! Adi a fost rêndul Orăştiei, între oraşele întemeiate de Saşi, avênd să se esprime acest oraş prin adunarea representanţei sale asupra numelui oficios, pe care să-l pórte oraşul în viitor, în sensul legii numelor de localităţi.

Cum aci avem trei naţionalităţi, interesul faţă de afacere a fost póte mai mare şi mai încordat, ca aiurea. Atât Românii cât şi Saşii şi Ungurii s'au adunat în număr aprópe complet. Firesce, din capul locului şansele de reuşită le aveau Saşii, ei avênd mai mulţi membri în representanţă, căci ei au mai mulţi „virilişti". Erau de faţă 45 membri, între cari 23 Saşi, vre-o 12 Unguri şi vre-o 10 Români.

S'ar păré, că Saşii trebuiau să se simtă *siguri* de reuşită din capul locului, dér acéstă siguranţă le lipsea absolut, căci o parte din ei fiind funcţionari fiă la oraş, fiă la comitat ori la stat, se presupunea dela inceput, că aceştia vor părăsi pe cei din calea dréptă şi volens-nolens vor ceda presiunei, votând cu Ungurii şi sporind numărul lor. Dintre Români câţiva în aceleaşi calităţi, erau sub aceeaşi presiune. Astfel de fapt învingerea Saşilor era tare problematică. Cei 12 Unguri, cu Saşii şi Românii dependenţi, puteau uşor eşi de-asupra. *In fapt totul atêrna dela ţinuta Românilor celor independenţi.*

S'a încins discuţia. Spre onórea representanţilor tuturor naţionalităţilor, discuţia a decurs serios, academic, fără aprinderi pătimaşe.

Comitetul permanent al oraşului propusese rămânerea la „Szászváros".

In representanţă Ungurii, prin rostul directorului gimnasial *Simon*, prin a profesorului *Dosa* şi alţii, sprijineau numirea unguréscă, care cum puteau.

Preotul săsesc dela Romos, Dr. *Amlacher*, în urma unei vorbiri cu argumente şi însufleţire naţională, a făcut o contra-propunere, ca din considerare la elementul ce a fundat oraşul şi l'a susţinut şi ridicat, şi care forméză şi adi o însemnată parte a populaţiunii lui, să se susţină numirea germană de „*Broos*".

D-l Dr. *Ioan Mihu* declară apoi în numele Românilor cam următórele: Fiind-că ministrul şi-a reservat prin lege cuvêntul din urmă şie-şi, şi fiind-că representanţelor oraşelor afacerea e trimisă numai pentru-ca să-şi arate şi ele *dorinţa* lor în ce privesce numele oficios, — noi aici adi nu hotărîm definitiv, ci ne arătăm dorinţa numai. Arătându-şi Ungurii dorinţa pentru „Szászváros"-ul unguresc, Saşii pentru „Broos"-ul german, noi Românii nu ne putem arăta dorinţa decât pentru numele nostru românesc de „*Orăştie*", şi eu acesta îl propun din partea Românilor.

S'a mai discutat cât-va pro şi contra şi a venit lucrul la votare. Primarul a pus la vot întâiŭ propunerea d-lui Dr. Mihu, ca cea mai îndepărtată. Ea a fost sprijinită de Români şi a rămas în minoritate. *Prin asta Românii işi salvaseră datorinţa lor de luptători în jurul numelui român*, dér cădênd; îi interesa acum de-aprópe, care din cele două nume rămase încă nehotărîte va eşi biruitor? Şi era numai firesc, să nu privéscă pasivi lupta între celelalte două grupări, între cari Saşii, independenţi lăsaţi singuri, uşor puteau cădé faţă de grupul unguresc sporit prin Saşii şi Românii dependenţi, — şi atunci ne pomeniam cu „Szászváros"-ul votat în numele comunităţii, deci şi în al Românilor, şi „patrioţii" nu şi-ar mai fi încăput în piele de bucuriă, că deşi în număr disparent faţă cu ceilalţi, au eşit învingători asupra unei representanţe constituite în covêrşitóre majoritate din nemaghiari.

Şi în impasul acesta au aflat calea mai potrivită şi au mântuit situaţia. Fiind pusă la vot la locul al doilea, propunerea d-lui *Dr. Amlacher*, ca representanţa să dea votul său pentru „*Broos*", ca nume oficios, Românii s'au alăturat aprópe toţi la acéstă propunere, şi prin *votare nominală* au sprijinit'o făţiş! Au fost între Saşi şi Români câte-va abstinenţe, ér încolo voturile s'au grupat astfel: *23* Saşi şi Români, au votat pentru „*Broos*", *15* Unguri cu „achisiţiile" dintre Saşi şi Români, au fost contra lui Broos, (deci pentru Szászváros), — şi aşa s'a declarat: *votul representanţei Orăştiei e dat per majoritatem pentru „Broos."*

„Patrioţii" s'au dus tare plouaţi, că deşi răzimaţi pe argumente „tari", ca „magyar állam", „magyar kenyér" şi „magyar levegö", n'au putut atrage pe „ingratele" de neamuri cu „buze străine" la aceste de-ale mâncării. — Românii au făcut bine sprijinind pe Saşi, căci altfel prea s'ar fi umflat în penele lor de curcani „patrioţii". **Prier.**

Metropolitul Meţianu la Gurarîului.

Comuna Gurarîului e una din cele mai înfloritóre şi bine conduse între comunele nóstre românesci. După-ce abia cu vre-o 12 ani înainte Românii acestei comune îşi edificară o biserică pompósă, acum şi-au ridicat şi o şcólă minunată, care a costat la vre-o 20,000 fl. Inaugurarea acestei şcóle s'a făcut Dumineca trecută cu frumósă pompă. Etă pe scurt cum a decurs ea:

Credincioşii comunei încă dinainte s'au pregătit şi au stăruit, ca la serbarea inaugurărei să ia parte şi I. P. S. Sa Metropolitul *Ioan Meţianu.* A şi urmat Inalt Preasânţia Sa dorinţei poporului şi încă Sâmbătă a plecat la Gurarîului însoţit de-o

---

Iubesce draga mea pe toţi,
Ori cât de greu îţi vine,
Dér dintre toţi, mai drept, mai sfânt
Să mă iubesci pe mine.

Braşov, 13 Octomvrie 1900.

Aurel Ciato.

Obiceiurile la logodne şi nunţi în Dobrogea.

Sub titlul acesta diarul „Patriotul" din Bucuresci publică un tratat interesant de următorul cuprins:

„... Vin a vă da aici câte-va note asupra obiceiurilor Românilor din provincia nóstră de dincolo de Dunăre la logodne şi nunţi, aşa cum le practică din vechime, încă de pe când Dobrogea era sub stăpânirea turcéscă.

„Datele le-am cules pe la 1889 dela un bătrân Marin Drăguşin, care apucase acolo încă vremurile *geapanalelor de belea* (îndatorirea creştinilor din satele de pe malurile Dunărei de a trage cu frânghii corăbiile turcesci, când nu era vênt) şi, care scia multe din chinurile îndurate de creştini din partea Turcilor.

„Să nu credi, că-ţi îndrug aci palavre, îmi spunea bătrânul, când se mai încăldia la un păhărel dela Stanciov şi-mi vorbia de ale chinuri deja uitate, că eu am apucat încă pe Moineasa, care a fugit de aci de răul Turcilor şi a fundat un nou sat *Aliman* mai lângă pădure, în dreptul lui *Vlach-Chioi* (sat locuit de Vlachi), că atunci nu era chip altfel, trebuia să ne strîngem mai la un loc şi mai la adăpost de păgâni".

Şi n'aşi isprăvi, décă aşi începe să povestesc tóte câte mi le-a vorbit bătrânul Marin Drăguşin, dér aci vréu să vorbesc numai de obiceiurile dela logodne şi nunţi şi spaţiul e prea mărginit, ca să-mi pot îngădui o întroducere mai lungă.

Voiŭ întra deci numai decât în materiă şi voiŭ începe cu

Logodna.

De obiceiŭ logodna se făcea prin bună înţelegere între părinţii tinerilor, fórte de multe-ori se întêmpla însă, ca părinţii fetei să nu se învoéscă şi atunci tinerii căutau să le forţeze mâna şi se hotărau să fugă. Fata îşi strîngea cât putea mai mult din zestre şi în nóptea hotărîtă dinainte de flăcău, ea eşia încet din casă şi fugea cu dênsul. De notat e spiritul cavaleresc, de care erau animaţi flăcăii pe atunci. Ei nu fugeau să se ascundă, ca părinţii fetei să nu le pótă da de urmă, ci câţi-va prieteni de ai flăcăului, care-l însoţeau în acéstă espediţiă, serbau logodna prin câte-va focuri de puşcă şi anunţau astfel şi pe părinţii fetei de fuga acesteia. Părinţii se puneau atunci în urmărirea fugarilor, dér ajungeau tot-déuna prea târdiu...

Flăcăul ducea atunci fata drept acasă la părinţii lui, întrau în casă cu sgomot şi veseli îmbrâncind uşa şi fata săruta mâna cuscrilor. Décă părinţii fetei se învoiau, ceea-ce se întêmpla de obiceiŭ, după acésta se făcea nunta, ér de nu trimeteau fata după câte-va dile acasă, ca să se siléscă mâna părinţilor.

Nostime lucruri se întêmplau, când un flăcău se îndrăgea de mai multe fete de-odată şi *ciupea* câte-o *arvună* dela fiecare şi în cele din urmă se hotăria să fugă cu una din ele; atunci tóte celelalte veneau şi-i *cădeau în unghiŭ* — adecă veneau de se aşedau la vatra lui, şi nu mai era chip să scape de dênsele. Le lua flăcăul la prăsilă, le punea să facă treburile cele mai grele la câmp şi pe lângă casă şi, décă nici aşa nu scăpa de ele, apoi fugea cu fata lui în alt sat de se cununa cu dênsa şi numai atunci celelalte plecau dela dênsul. Deşi acésta le crea fetelor un prejudiciu, că rămâneau cu nume rău şi se măritau cu greu, totuşi obiceiul a persistat multă vreme.

Cam acestea se întêmplau cu logodnele. Mai varii şi mai interesante sunt obiceiurile la

Nunţi.

In regulă nunta ţinea aprópe o săptămână. De obiceiŭ începeau Joi şi se isprăvia tocmai Marţi. Joi începea pregătirile, făceau nisce colaci mari — colaci de braţ — cari se dedeau mirelui. Vineri veneau tóte rudele de ajutau nuntaşilor să pregătéscă tóte pentru nuntă şi séra întindeau horă mare şi jucau şi *trepădătorii.* Sâmbăta făceau mâncările, găteau *bulgărul* — o mâncare făcută din grâu nemăcinat, ci numai sfărîmat gros şi din carne, — şi *cuşcuşul* — o ciorbă făcută din *colorezi* (foie de

suită de 8 persóne şi un numĕr însemnat de Românĭ fruntaşĭ din Sibiiu.

La întrarea în hotarul comunei Gurarîului, Metropolitul fù întîmpinat de un frumos banderiu de călăreţĭ, în frunte cu d-l învĕţător Val. Aseniu, care ţinù şi o vorbire ocasională. De aci fù petrecut în comună, unde întrà în sunetul clopotelor şi trecù pe sub o pórtă triumfală, unde dându-se jos din trăsură fù salutat înaltul óspe prin câte-un însufleţit discurs din partea d-lui paroch local I. *Manta* în numele credincioşilor şi a d-lui notar comunal *Ivan* în numele comunei. Metropolitul le rĕspunse cu căldură, fiind aclamat cu nesfîrşite urărĭ din partea mulţimei, ce încungiura strada, şi apoi tot între urărĭ fù condus la locuinţă, ce-i era preparată în casa parochului Manta.

In diua a doua urmà serviciul divin în frumósa biserică, care era frumos împodobită şi erau bătĕtóre la ochĭ mai ales împodobirea strănilor şi iconostaselor, cu ţesături românescĭ făcute şi dăruite de d-na preotésă Reveca Manta.

S-ta Liturgiă a fost oficiată de I. P. S. Sa Metropolitul cu asistenţa Il. Sale Dr. Il. Puşcariu, doi asesorĭ, şése preoţĭ şi un diacon. Cântările au fost esecutate de corul tinerimei şcolare ajutaţĭ de bărbaţĭ ţĕranĭ. După finirea liturgiei, urmà sfinţirea apei la un altar anume zidit în curtea şcólei şi aci urmà discursul I. P. S. Sale, care fù ţinut ca de obiceiù în ton poporal şi era plin de poveţe.

După terminarea tuturor acestora şi, după stropirea cu apă, urmară recepţiunile, apoi un banchet în sala şcólei frumos împodobită; s'au ţinut mai multe toaste. Imediat după banchet, I. P. Sa împreună cu toţĭ óspeţii veniţĭ dela Sibiiu şi comunele din giur se depărtară, plecând spre casă între strigările de „Sĕ trăiéscă“ ale poporului.

Din România.

Cu trenul de Vêrciorova de Mercurĭ nóptea, misiunea italiană, care a fost trimisă sĕ notifice Regelui Carol suirea pe tron a Regelui Victor Emanuel al III-lea, a plecat la Belgrad, însoţită până la frontieră de d-l colonel Averescu. Membrii misiunei italiene au fost óspeţii guvernului pe tot timpul petrecerii lor în ţéră.

*

Mercurĭ în secţiunile Camerei, a fost o vie discuţiune asupra taxei de 8 banĭ pe grad asupra ţuicei.

D. P. Carp ministrul de finance a consimţit, ca acéstă taxă sĕ fiă redusă la 6 banĭ pe grad.

Secţiunile camerei, au introdus şi alte modificărĭ în proiectul de lege asupra impositului asupra ţuicei. Aceste modificărĭ sunt: Producĕtorii sĕ nu fiă obligaţĭ a aduce borhotul la cea mai apropiată destilăriă, ci numai prunele. Taxele sĕ nu mai fiă plătite înainte, cum prevedea proiectul, ci după scóterea ţuicei din fabrică. D. P. Carp a consimţit la tóte aceste modificărĭ.

*

D. N. Filipescu, ministrul de domenii, pentru a favorisa pe proprietarii de livedĭ şi a compensa întru cât-va sacrificiul, ce li-se impune prin taxa pe ţuică, a hotărît a presenta un proiect de lege pentru *crearea de uscătorii de prune* pentru întinderea comerţului de prune uscate.

Sĕ scie, că astădĭ România exportă în Germania fructe uscate pentru două milióne şi acest comerciù constitue una din bogăţiile cele mai de sémă ale Bosniei şi Herzegovinei.

*

Proiectul de lege pentru cedarea venitului din vêndarea hârtiei de ţigară, a fost pus erĭ Vinerĭ la ordinea dilei şi adus în discuţia generală a Camerei.

*

Monopolul cârciumilor la sate. O informaţiă dată de diare arată, că la ministerul român de finanţe se studiéză o reformă de întrodus, acea anume a monopolului cârciumelor pe la sate. Acéstă reformă e una din cele mai salutare, carĭ s'au adus séu se vor aduce în România. Cine nu scie, că majoritatea cârciumelor de pe la satele din ţéră sunt în mâna unor strĕinĭ, carĭ sciind, că stau acolo numai din mila prefectului séu a zapciului, caută sĕ facă încât de puţinĭ anĭ o avere cât de mare. Aşa fiind mărfurile cele mai stricate şi mai dăunătóre sănĕtăţei şi cele mai false şi otrăvitóre bĕuturĭ se dau ţĕranilor. Guvernul monopolisând cârciumele şi punênd ómenĭ cinstiţĭ sĕ le conducă, care vor debita numai mărfurĭ bune şi bĕturĭ curate de orĭ-ce amestec, va face un mare bine populaţiunei sĕrace ţĕrănescĭ, aducênd tot-odată şi Statului un venit însemnat.

Din Sofia.

O corespondenţă particulară a diarului „Patriotul“ din Bucurescĭ conţine următórele amĕnunte interesante:

Unul, care agita mai mult spiritele contra României, e de sigur *Kârşovski;* acelaşĭ, care acum doi anĭ cu ocasia inaugurărei liniei ferate Bucurescĭ-Sofia face pe marele filo-român, scoţênd un diar ocasional, cântând în versurĭ „Frăţia românobulgară“; pentru care lucru a şi fost decorat.

Altul e *Sangoff* dela „*Wecerna Posta*“. Acum 8 anĭ era cel mai înfocat antisemit, astă-dĭ însĕ e cel mai teribil românofob. Dênsul a ajuns fórte popular prin articolele incendiare la adresa României. „*Wecerna Posta*“ în fie-care numĕr are caricaturĭ, representând lupte între Bulgarĭ şi Românĭ şi în carĭ lupte Românii ies ridicul bătuţĭ.

De altmintrelea tóte diarele sunt ostile României, afară de „*Nov-Vék*“ organul lui *Grecoff* (Stambulovist), care în revistele sale deplânge conflictul iscat şi îndémnă pe guvern sĕ dea satisfacţie deplină României. Pentru acésta „Nov-Vék“ e fórte rĕu vĕdut, ér cetitorii sunt puşĭ la index.

Faima pe care Sarafoff o are la noi nu o are de loc în Bulgaria, unde trece mai mult de un simplu patriot.

Sarafoff a fost ofiţer în arma cavaleriei, astădĭ e proprietarul unui birtuleţ şi al unui hotel de a 5-a mână, ocupându-se în deosebĭ cu cămătăria. Şi décă e preşedintele comitetului revoluţionar, acésta e graţia unei donaţiunĭ de vr'o două trei mii lei, ce a făcut acelui comitet şi apoi împrejurărei, că e favoritul generalului *Neculaev* adjutantul prinţului, fost preşedinte al acelui comitet şi astădĭ chiar sufletul mişcării naţionale din Bulgaria.

Comitetul macedonean revoluţionar îşĭ are originea din *Andrianopol,* fiind mai mult o ramificaţie a comitetului revoluţionar andrianopolitan. Er comitetul din Andrianopol e format din *Opăcelnicii* (rĕmăşiţe din veteranii bandelor dela 1877).

Sucursale de ale Comitetului revoluţionar din Sofia nu mai sunt decât în vr'o 5 centre din Bulgaria şi nu în tóte oraşele.

Vitalitatea mişcărei revoluţionare se datoresce în cea mai mare parte lui Neculaew şi apoi unor deputaţĭ cu simpatii prin popor.

Aderenţĭ se găsesc mulţĭ prin clasa de jos a poporului carĭ, esaltaţĭ de demagogĭ, dispreţuesc viaţa pentru a ajunge un *Voevoda* (fruntaş de haiduc) *martir.*

Meetingurĭ şi întrunirĭ în contra Românilor n'au fost aşa de numĕróse după cum s'a susţinut la noi. In Sofia n'a fost decât o singură întrunire de acest gen a Comitetului revoluţionar.

Organ autorisat al Comitetului revoluţionar din Sofia e „Les Reformes“ redigiat în limba francesă şi bulgară, diar, care propagă dobândirea de reforme pentru Macedonia prin orĭ ce mijlóce legale, cât şi ilegale. Acésta pentru moment, ér odată acele reforme dobândite, se va cerè autonomia absolută a Macedoniei.

Printre oficerii bulgarĭ, de fel din România, ce am întêlnit la Sofia, sunt:

Ţenovicĭ oficer în garda princiară. (Vorbind cu d-sa despre conflictul românobulgar s'a mulţumit a zîmbi nevoind sĕ-şĭ arate nicĭ o părere); *Dumitroff,* locotenent în arma cavaleriei; *Lilov* (Vasilescu) protojunger (sergent major) în artilerie şi *Ghencieff,* al cărui tată a dobândit anul trecut cetăţenia română, rudă cu d. Suditu din Brăila.

La 18 Septemvrie tóte trupele, ce fuseseră reţinute în vederea posibilităţei unei ciocnirĭ cu România, au fost licenţiate. Acele trupe urmase sĕ fiă concediate încă dela sfêrşitul lui August.

Opinia publică generală despre guvernul actual e, că cabinetul Ivancioff Radoslavoff nu va dura. Totuşĭ pentru moment stăpânul situaţiei e tot Radoslavoff şi décă de fapt Ivancioff e preşedintele consiliului de miniştrii acésta e mulţămită simpatiei de care se bucură în popor. Inainte de a fi ministru Ivancioff a fost directorul serviciului statistic.

Faptul că şahul Persiei a visitat mai întâiù Sofia, se comentéză în diferite sensurĭ. Totuşĭ opinia celor dela Panahoff e că Şahul ar fi putut dispensa Bulgaria de onórea visitei sale.

Pentru cheltuelile de recepţiune guvernul a propus consiliului comunal sĕ voteze suma de 100 mii lei. Consiliul comunal însĕ a redus suma la o treime, rĕspundênd d-lui ministru de interne, că cu 100 mii lei s'ar pava mai bine cu granit Bulevardul, ce duce dela gară la Palat.

SCIRILE DILEI.

— 30 Septemvrie v.

Congresul naţional bisericesc al Metropoliei române gr. or. se va deschide mâne, cu solemnitatea obicinuită în Sibiiu. In ceştĭ din urmă doi anĭ acesta este al patrulea congres naţional bisericesc. Membri congresului, ce se va întruni mâne, sunt eşiţĭ toţĭ din alegerile, carĭ s'au făcut în primăvara anului curent. Intre diferitele agende ale congresului este şi alegerea unui consistor metropolitan.

Ministrul român de esterne d-l *Marghiloman,* sosind în Viena a fost primit alaltăerĭ în audienţă de Majestatea Sa monarchul nostru, care i-a conferit cordonul Corónei de fier.

Desfiinţarea Comitetelor bulgărescĭ. Din Bitolia se scrie, că autorităţile turcescĭ continuă cu multă energie ancheta cu privire la Bulgarii amestecaţĭ în comitetele macedo-bulgărescĭ. Peste 100 arestărĭ s'au făcut numai în Bitolia şi cea mai mare parte dintre cei arestaţĭ sunt dintre profesorĭ şi preoţĭ In primele dile ale lunei viitóre se vor judeca o parte dintre Bulgarii la carĭ s'au găsit ascunse arme şi dinamită. Ei sunt daţĭ în judecată ca agitatorĭ contra Statului turcesc şi vor fi fórte aspru pedepsiţĭ. Aprópe tóte comitetele bulgărescĭ din Macedonia au fost desfiinţate. Bulgarii sunt fórte de aprópe supraveghiaţĭ de poliţiă şi cei bănuiţĭ că fac parte din comitetele bulgărescĭ, sunt imediat arestaţĭ. Printre Bulgarĭ din causa acésta a întrat o frică de nedescris. Mulţĭ au fugit în Bulgaria, după ce au vêndut tot ce aveau în Macedonia.

Predică militară. Dumineca trecută s'au presentat pentru întâia óră la biserica română din Braşov-cetate ostaşii batalionului 2, care a venit aicĭ din Alba-Iulia şi al 3-lea, venit dela Konjica din Herţegovina. Din incidentul acesta d-l capelan militar N. *Fizeşianu,* a ţinut sĕ rostéscă o predică ocasională, care mai ales în partea privitóre la „cei ce s'au reîntors din o ţéră depărtată şi streină între fraţii de-un sânge şi de-o lege“, a emoţionat pe tinerii, carĭ în strĕinătatea de care au avut parte de multe-orĭ au trebuit sĕ-şĭ stêmpere dorul cu cântecul „Fiă pânea cât de rea tot mai bună 'n ţéra mea“. In genere predica a cuprins multe sfaturĭ practice şi potrivite.

Parochia Mircea-Vodă. In urma intervenirei Sf. Sinod, consiliul de miniştri român a aprobat ca noua comună Mircea-Vodă din judeţul Dîmboviţa sĕ fie recunoscută ca

---

aluat tăiat mĕrunt) cu grăsime; séra horă pentru trepădătorĭ şi întindeau masa în coşar. La nópte găteau mirésa pentru cununiă, o împodobiau cu beteală, etc. apoi chiămau flăcăii şi fetele şi puneau sĕ împletéscă cununĭ din papură împodobite cu florĭ, busuioc şi póme, destinate pentru nunĭ, surorile de mirésă şi *deverica* (un fel de cavaler de onóre). Tot atuncĭ pregăteau şi *bradul,* o ramură de brad împodobită cu hârtiĭ de diferite culorĭ frumos şi fantastic tăiate, cu póme, portocale ş. a. Dumineca diminéţa nunii mergeau de luau pe ginerele şi în frunte cu cimpoiaşul porniau la locuinţa miresei. Aci cimpoiaşul *aolea* (cânta o doină) şi mirésa cu mama ei plângeau de despărţire.

Acum tóte fiind gata porneau spre biserică, mirésa de obiceiù într'un car tras de boi séu bivolĭ, fórte rar de cai. Cel care înjuga boii făcea diferite năzbâtii, băga unuia din boi códa în jug şi altele de acestea, ca sĕ facă pe nuntaşĭ sĕ mai rîdă şi sĕ capete bacşiş dela ginere.

Tot drumul până la biserică *deverica* mergea înainte, jucând cu *bradul* în mână: ajuns acolo îl arunca pe acoperişul acesteia. Décă în drumul lor spre biserică era o răspintiă întindea frânghiĭ de făceau barieră cortegiului şi nu le dedeau drumul până ce mirele nu le aruncă un bacşiş într'o căldare cu apă, ce o ţineau pregătită ad-hoc.

In biserică aşedau pe mirésa la stânga mirelui şi preotul îi cununa dându-le vin cu pâne. Din pâne dedea şi nunilor făcênd cu dênşii felurite glume şi amăgindu-i cu dênsa de câte-va orĭ până sĕ li-o dea. După eşirea tuturor din biserică fetele alergau sĕ apuce câte-o bucăţică din pânea rĕmasă, de-óre-ce era atuncĭ o credinţă, că astfel se vor mărita şi ele mai curênd.

Décă ginerele era din alt sat, el venea cu câţĭ-va călăreţĭ, carĭ aveau *gevrele* (batiste cusute cu florĭ) legate de frânele cailor. După cununiă plecau la casa mirelui; mirésa în car, ér mirele cu călăreţii făceau curse (*coşie*) până acasă. Aci mirésa scotea pantofii, se rĕzima de uşiorul uşei şi într'o mână ţinea un pantof ridicat în sus. Apoi eşia sócra în prag de se săruta cu dênsa şi-i dedea mierea, urându-i cu asta sĕ ducă o viaţă aşa de dulce ca mierea. După acésta mirele făcea cu cuţitul o cruce în zid, împingea uşa cu piciorul şi întra în casă cu mirésa. Aci era un colţ despărţit cu cearceaf, unde puneau pe însuraţei şi le dedeau diferite mâncărĭ şi o farfuriă cu plăcinte, ér nuntaşii se puneau şi ei la masă şi la benchetuială, jucau şi chiuiaù şi beau fără sfîrşit, că vinul îl scoteau cu căldarea din butoiù.

La masă mirésa aducea pe o tavă câte-va cămăşĭ, iţarĭ, georele, de le împărţeau la nunĭ şi la fruntaşiĭ nuntaşĭ şi aceştia la rêndul lor aruncau pe tavă câte-un *beşlic* (monedă) cu care se cumpăra mezelicurĭ pentru masă. Darurile tóte aparţineau miresei.

Spre séră eşiau şi mirele şi mirésa din colţul lor şi jucau puţin.

Décă mirésa nu era virgină, o trimeteau a doua di acasă cu batjocură, ér décă era fată mare legau Lunĭ o basma séu un brîu roşiù de o prăjină lungă, ca sĕ afle tot satul de asta, şi atuncĭ se strîngeau nuntaşii şi încingeau o horă mare în jurul prăjinei şi benchetuiau apoi cu cimpoiaşul până Marţĭ séra. „Dér, isprăvi bĕtrânul Marin Drăguşin zîmbind rĕutăcios, nu se întêmpla mai nicĭ-odată ca sĕ nu scótă prăjina cu basmaua roşiă. Ce vrei frate, erau deşteptĭ bĕtrânii şi erau mai bucuroşĭ sĕ mai benchetuiască două dile, decât sĕ isprăvéscă praznicul cu batjocură“.

Apoteosa lui Mihăileanu.

I.

A inimilor nóstre sfântă cântare cătră tine cu drag înălţăm. Ţie santinelă neadormită, care, cu nemărginita-ţĭ iubire de neam ridicata-i vĕlul întunecos al locaşului pestilenţios, unde se plămădeau, când nu ne gândeam, atâtea nenorocirĭ şi rele pentru noi! Ţie adĭ, cu drept cuvênt, ţi-se cuvine laudă!

II.

Prin glasul tĕu apostolic şi pana-ţĭ ageră; arma de rĕsboiù — ne-a-i evocat la o nouă viaţă, trecênd tu însu-ţĭ în triumf şi glorie la viaţa de vecĭ.

III.

Ca o lumină mistică şi sfântă, ce din vĕzduh coborâ lin în templul din Ierusalim pentru a lumina nemărginitele cărărĭ: aşa şi tu în minte ni te-arăţĭ cu sufletu-ţĭ, lumină pretutindenĭ împrăştiind.

parochiă rurală sub numele de parochia Mircea-Vodă.

Din Sasca-montană primim dela un abonent următórea veste bună: „Cu bucuriă vě trimit scirea, precum-că la noi în Sasca-montană mai cu sémă de un timp încóce, de când Dumnedeu ne-a înzestrat cu ómenĭ fórte cinstițĭ și iubitorĭ de s. Maica nóstră biserică, ca conducĕtorĭ ai ei, avem în fruntea comitetului parochial, ca președinte și epitropĭ, ómenĭ fórte cinstițĭ și, fără ca sĕ mĕ laud, Săscanii noștri cercetéză biserica regulat, apoi și conducĕtorĭ bunĭ, am și ajuns la un resultat bun, căcĭ la stăruința d-lui președinte și la decisul sinodului parochial s'a cumpĕrat o casă parochială în preț de 4.400 cor. pentru locuința parochului de curênd venit la noi, d-l Ioan Murgu. Pentru acéstă faptă frumósă și pe acéstă cale diaristică dic: Onóre și mulțămire, St. D-le președinte al com. parochial! Onóre și vóuĕ Epitropiă cinstită! mai pe urmă, onóre și vóuĕ locuitorilor românĭ din Sasca-montană, pentru cercetarea bisericei și chibzuirea ei! — *Unuldelapod.*

Mișcarea portului Galațĭ. Vaporul de rĕsboiŭ englezesc *Cokatrice* a sosit în portul tul Galațĭ, avênd pe bord un căpitan comandant, 6 ofițerĭ și 70 soldațĭ. Este înarmat cu 6 tunurĭ marĭ și 4 micĭ. El va sta în portul Galațĭ câte-va dile, după care va intra în Marea-Négră. Următórele bastimente mai sunt acostate în portul Galațĭ: Vaporul „Andreas" sub pavilion elin încarcă cereale cu destinația pentru Orient, vaporul „Constanța" al S. M. R. (Seviciul Maritim Român) sosit din Rotterdam cu diverse mărfurĭ și pasagerĭ, vaporul „Serbia" al societății Florio Robatino venind din Veneția cu diverse mărfurĭ și psagerĭ, vaporul „Carinthia" al societății Lloyd Austriac încăcat cu cereale, vaporul „Rus" al societății ruse venind din susul Dunării cu diverse mărfurĭ și pasagerĭ, vaporul „Bulgaria" al societății ruse sosit din Odesa cu mărfurĭ și pasagerĭ, vaporul „Regele Alesandru I" cu diverse mărfuri și pasagerĭ din susul Dunărei, vaporul „Lochmore" al societății Jonston & Co. cu diverse mărfurĭ și pasagerĭ din Liverpool.

Cununii. Mâne în 14 Oct. n. se vor cununa în biserica română din Visuia de Câmpiă d-l *Valeriu P. Maior* absolvent de teologiă cu d-ra *Silvia Pop*, fiica d-lui preot din aceeașĭ comună.

— *Eliu Micșa* funcționar la cărțile funduare în Deș și d-ra *Aneta Lemeny* se vor cununa Joi, 18 Oct. n. în biserica ro-română din Gherla (Chindia).

Ciuma. După informațiunile oficióse din Londra, în Wales încă s'a constatat un cas de ciumă. Un marinar, care a sosit bolnav din Rosario, fù transportat în spital, unde a murit. In urma cercetării bacteriologice s'a constatat, că marinarul a murit de ciumă.

Contrabandă unică în felul ei. Nicĭ că se póte o apucătură mai ingeniósă decât aceea întrebuințată de o veche actriță americană pentru a dejuca pe vameșĭ. In cursul a patru călĕtorii între Statele-Unite și Canada, acéstă contrabandistă a introdus pentru mai bine de 400.000 de lei diamante fără a plăti taxele vamale. Vameșii deși o bănuiau, totușĭ nu puteau da de apucătura, pe care o întrebuința. Și cu tóte acestea lucrul era fórte simplu. In timpul călĕtoriei contrabandista avea cu sine un câne, pe care-l ținé nemâncat două dile, apoi îi dedea sĕ mânânce carne, care conținé diamante. Cânele hămesit înghițea totul, fără sĕ mai mestice. Odată vama trecută, contrabandista spintecа pântecele animalului și scotea diamantele. Cum însĕ ulciorul nu póte merge prea de mai multe orĭ la fântână, se întêmplă că în ultima călĕtoriă pe care o făcuse acéstă femeiă, cânele sĕ móră și șeful vămei, ordonând autopsia animalului, spre marea lui mirare a găsit stomacul plin cu diamante.

Concert. Mâne séră va cânta musica orășenéscă la otel „Europa". Programa conține 10 puncte. Inceputul la 8 óre.

Avis pentru dame. *Colecția de mostre* pentru stofe numai *moderne* de calitatea cea mai fină, noutățĭ englesescĭ și franțusescĭ de esemplu Homespun, Taylor-Mode, Matlase, etc trimite gratis și franco Firma Weiner Mátyás, Budapest, VI Andrássy ut 3.

Din Africa de sud.

După o telegramă din Pretoria, dela 3 Octomvrie, lordul Roberts a învestit pe generalul *Maxwell* cu o adevĕrată dictatură în Transvaal, dându-i subtitlul de guvernator provisoriu, direcția tuturor afacerilor administrative, numirea funcționarilor și ofițerilor însărcinațĭ cu aplicarea legilor și mai ales acordându-i puterea de-a modifica legile esistente după împrejurărĭ.

După-ce a făcut acéstă numire, a publicat o proclamațiă, în care spune, că Burgherii, carĭ se vor preda de bună voiă, în nicĭ un cas nu vor fi depărtațĭ. Totușĭ, escepțiă trebue sĕ se facă pentru aceia, carĭ au ocupat un grad înalt în armata bură, pentru aceia, carĭ șĭ-au violat jurămêntul de supunere și pentru strĕinĭ. Cât despre șefii inamicĭ actualmente în campaniă, carĭ ar întreba în ce condiții s'ar puté preda, cererea lor se va supune negreșit cartierului general, care are singur calitatea de-a rĕspunde.

Femeile tuturor Burilor, carĭ au fost ucișĭ și tóte femeile bure aflate acum fără sprijin, vor trebui sĕ fiă protejate de administrația britanică; orĭ-ce obiect, ce le va fi fost luat séu orĭ-ce pagubă, ce le va fi fost causată, va da loc la o indemnisare imediată și completă în favórea lor. Când un Burgher se va preda, femeia și copiiĭ lui vor fi protejațĭ.

Cât privesce liberarea prisonierilor, restabilirea păcei, care va fi declarată imediat după supunerea șefilor Burĭ și predarea tuturor tunurilor, lordul Roberts declară, că escepțiă se va face numai pentru membrii fostului guvern și aceia, carĭ sunt direct responsabilĭ pentru rĕsboiŭ.

Cât despre Burgherii, carĭ șĭ-au călcat jurămêntul de neutralitate și carĭ încetând de-a face parte dintr'un comando regulat, se dedau la acte de ostilitate, pentru aceștia rĕmân aplicabile disposițiunile din trecut.

*

Cu tótă strîmtórea, în care au ajuns Burii, ei totușĭ continuă luptele. Așa din Lydenburg se vestesce, că dilele trecute ei au bombardat timp de-o óră lagĕrul lui Buller la Krügersdorp, causând Englesilor pierderĭ.

La Capmujden Burii au pricinuit deraiarea unui tren, cu care ocasiă s'au prăpădit mulțĭ Englesĭ și un numĕr însemnat de vite. Cei 40 de Englesĭ, carĭ au alergat în ajutor condușĭ de un căpitan, au suferit pierderĭ marĭ. Insu-șĭ căpitanul a cădut. Generalul Paget și un alt ofițer au fost rĕnițĭ, ér un inginer și 10 soldațĭ au cădut prisonierĭ.

Exposiția de vite în Mercurea.

Duminecă, în 4 Noemvre n. c. se va arangia a XI-a esposițiă de vite din partea Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Étă o parte din *Programul* acestei exposițiunĭ:

1. In scopul de a înainta economia de vite, „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului" va arangia la 4 Noemvre n. 1900 în orașul Mercurea, o esposițiă de vite, avênd a se împărți de astă-dată premii în suma de 200 cor. Esposiția se va mărginì de astă-dată la vite cornute cu escepțiunea caprelor.

2. Esposiția se va ținé în diua amintită, începênd dela 10 óre a. m. și până la 1 óră d. a. când va urma premiarea. Ea se va ținé pe locul numit *„Tergul de vite"*, ér la cas de timp nefavorabil sub șopul dela ospĕtăria *„La pomul verde"*.

3. La esposiție se primesc vitele locuitorilor din comunele Mercurea, Poiana, Rod, Dobârca, Apoldul-de-sus, Apoldul-de-jos, Ludoș, Gârbova, Reciu și Cărpeniș. Pentru vitele aduse din afară de Mercurea se cer pașapórte în regulă.

Cerênd trebuința, proprietarii au sĕ dovedéscă, că au ținut înși-șĭ vitele în timp de $^3/_4$ de an cel puțin. Oile trebue expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete, alt-cum nu se premiéză.

4. Primirea vitelor în esposițiă se face prin comitetul arangiator local, care va publica din parte-șĭ disposițiunile luate. — Comitetul póte refusa primirea, însĕ numai din cause binecuvêntate. Vite jugănite și peste tot vite, carĭ nu pot servi la prăsirea mai departe, nu se primesc în esposițiă respective nu se premiéză.

La fie-care vită, respective grupă de oi, comitetul arangiator alătură o tăbliță séu bilet, cuprindênd numĕrul curent, etatea vitei și numele proprietarului. Vitele se așéză în grupele la carĭ aparțin.

5. Despre vitele primite comitetul arangiator alcătuesce o listă generală, în care se petrec datele amintite la punct 4.

5. Exponenții sunt îndatorațĭ a purta înșișĭ grije de vitele lor și a-le da hrana trebuinciósă.

7. Se vor distribuì *trei-decĭ și șése premii* în suma totală de 200 coróne și anumit:

Grupa I. *Bovine de prăsilă* (rassă indigenă și strĕină). *a) taurĭ* de $2^1/_2$—4 anĭ: 2 premii de câte 10 cor., 2 premii de câte 6 cor., 2 de câte 5 cor.; *b) vacĭ* de $2^1/_2$—8 anĭ, 2 premii de câte 10 cor., 2 premii de câte 6 cor., 1 premiu de 5 cor., 2 premii de câte 3 cor.; *c) tăurencĭ* și *junince* de 1—$2^1/_2$ anĭ: 1 premiu de 6 cor., 1 premiu de 5 cor., 2 premii de câte 2 cor.; *d) vițeĭ* și *vițele* de $^1/_4$—1 an: 1 premiu de 6 cor., 2 premii de câte 5 cor., 4 premii de câte 3 coróne.

Grupa II. *Oi de prăsilă: a) berbecĭ* de 1—5 anĭ: 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 2 premii de câte 5 cor.; *b) oi* de 1—5 anĭ: 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 2 premii de câte 3 coróne; *c) noatinĭ* și *noatine din 1900*: 1 premiu de 8 cor., 1 premiu de 6 cor., 2 premii de câte 3 cor.

Convocare.

Reuniunea învĕțătorilor gr. cat. *Mariana* din vicariatul Rodnei și protopopiatele Bistriței și Budacului român îșĭ va ținé **adunarea generală** la 21 și 22 Octomvre n. c. în *Rodna-veche*, sala scólei conf. gr.-cat. La acésta se invită cu tótă stima a lua parte atât d-nii membri, cât și on. public interesat de causa învĕțămêntului.

Programa:

1) Membrii reuniunei la 8 óre a. m. asistă în corpore la serviciul divin în biserica gr. cat. 2) La 9 óre deschiderea adunării. 3) Esmiterea comisiunilor: *a)* pentru verificarea protocolului; *b)* pentru critisarea prelegerĭ practice; *c)* pentru inscrierea de membri noi.

4) Ținerea unei prelegerĭ practice de $^1/_2$ óră din istoriă: „Regele Bela al IV-lea și venirea Tătarilor" prin Silv. Murĕșan, învĕțător în Rodna-veche. 5) Raportul anual despre activitatea reuniunei. 6) Raportul cassarului și pertractarea preliminariului de buget pro 1901. 6) Raportul comisiunei censurătóre.

8) Cetirea disertațiunilor: *a)* „Apĕrarea școlei și a învĕțătorului" prin Teodor Bogdan, învĕțător gr. cat. din Bistriță; *b)* Operatul de concurs: „Care este modul cel mai potrivit, prin care școlarii începĕtorĭ mai iute și mai ușor pot învinge primele greutățĭ ale scris-cetitului" prin Nicolau Mihaese, învĕțător gr. cat. în Salva; *c)* „Posiția învĕțătorului în societate, însuflețirea lui față de școlă" prin Macedon Linul, învĕț. fundațional în Năsĕud. *d)* „Care sunt espresiunile dojenitóre necorĕspundĕtóre în școla poporală modernă?" prin Gr. Romanesi, învĕțător fundațional în Monor. *e)* „Cum póte imfluința școla asupra bunăstarii materiale a poporului" prin Octavian Doci, învĕțător gr. cat. în Feldru.

9) Raportul comisiunilor de sub pct. 2 lit. b) și c.) 10) Raportul comitetului la însărcinarea adunării generale din anul trecut referitor la censurarea manualelor de școlă și recomandarea celor mai corespundĕtóre în scopul uniformității.

11) Pertractarea propunerilor insinuate la președinte cu 24 óre înainte de adunare, 12) Statorirea timpului și locului pentru adunarea generală viitóre. 13) Alegerea amploiaților reuniunei pre un nou ciclu de 1 anĭ. 14) Inchiderea adunării.

Năsĕud, 27 Sept. 1900.

Presidiul reuniunei învĕțătorilor gr. cat. „Mariana":

Dr. Ion Pop, președinte — *Clement Grivase*, secretar

NB. In 21 Octomvre după ședința I va urma prând comun. Acei d-nĭ, carĭ reflectéză la cuartire, sunt rugațĭ a-se adresa la d-nii Silv. Mureșan și Nic. Murĕșan, învĕțătorĭ în Rodna-veche.

Literatură.

„Antropomorfisme și Antiantropomorfisme" în limba română de *Nicolae* **Sulică**. Sub titlul acesta a apărut în tipografia „A. Mureșianu" în Brașov, interesantul și valorosul studiu al d-lui N. Sulică, profesor la gimnasiul român din loc, cunoscut și din scrierile sale folklorice-filologice de până acum.

Studiul din care o parte însemnată a fost publicat în foiletonul „Gazetei" a apărut în broșură amplificat și adnotat. Se estinde pe 100 pag., avênd format estetic și tiparul fórte îngrijit. Costă 1 esemplar 40 cr. — Cine cunósce, cu ce prețurĭ urcate se vênd scrierile de acest soiŭ la Germanĭ, Francesĭ etc., va recunósce, că prețul de mai sus e fórte ieftin. In limba nóstră scrierile de felul acesta sunt rare și studiul d-lui Sulică se distinge nu numai prin conținutul sĕu bogat și sistematic prelucrat după strictă metodă scientifică, ci și prin limbagiul sĕu scris la înțelesul tuturor. Il recomandăm iubitorilor de literatura nóstră

IV.

Tu ne-ai arătat cărarea marilor isbândĭ, pe unde urméză sĕ ne îndrumăm; de aceea acum venim a te slăvi, înălțând până la tine al inimilor nóstre sfânt imn.

V.

Avêndu-te de pildă strălucită a datoriei, o clipă n'am mai sta cu brațele cruciș, ci dornicĭ a-țĭ împlini visul de aur, ne vom sili a-țĭ sĕmĕna în fapt și 'n cuvênt.

VI.

Căldura, iubirea și curagiul tĕu de leu ce l'ai fost desfășurat, sĕ-țĭ aperĭ ale neamului tĕu drepturĭ sfinte, rĕmânea-vor comorĭ de moștenire nouă și urmașilor.

VII.

Și precum Nazariteanul biblic fost'a insultat și batjocorit și tu avut'ai frumósă parte în lume sĕ te asemenĭ acelor ce nu pot muri.

VIII.

Căcĭ pe când încă nu se răcise bine rĕmășițele tale pămêntescĭ, călăii tĕi, — grópa-țĭ încă fiind deschisă, înlănțuițĭ de brâu, în urlete delirante, s'au prins la dans: dansul lor macabru.

IX.

Și décă nu ne îngrozesc încă asemenĭ acte impii, quasi-bestiale, ele ne întăresc sufletele și astfel oțelițĭ ne învĕțăm sĕ ne cunóscem dușmanul pe care l'am încăldit și nutrit la sîn ca pe un pui de năpîrcă.

X.

A murit Mântuitorul și s'a sfîrșit dis'a Pilat din Pont. Nu se sfîrșise însĕ, căcĭ acésta era abia începutul tragodiei seculare. A treia di a înviat din morțĭ — mórte pe mórte călcând, ér nedreptatea consumată atuncĭ de fiiĭ lui Israel, țipă și va țipa toțĭ veciĭ până la ceriurĭ rĕsbunare!

XI.

Și tu pe nedrept repus — străpuns de glonț în strada „Liniștei", a treia di ai înviat și prin tine un neam întreg s'a deșteptat din Severin în Dorohoi, din Carpațĭ la Pind.

XII.

Și a fost abia începutul când s'a ridicat un neam glorios contra nedreptățeі comise, stigmatisând mișelia rĕmasă pecete eternă pe fruntea călăilor tĕi.

XIII.

Ér' amintirea ta slăvită a fost și numele tĕu purtat din gură în gură amintine-va pururĭ cât de sfânt lucru este a-țĭ împlini misiunea așa precum tu țĭ-ai împlinit'o.

Lăuda-tă fie-țĭ toțĭ vecii, memoria, iubite Mihăilene!

(„Peninsula Balcanică".) **Petru Vulcan.**

Recompensele și pedepsele în școla poporală.

(Studiu pedagogic de I. DARIU.)

— Urmare. —

2. Determinarea și aplicarea pedepselor.

După cele premise trec la însașĭ determinarea numĕrului și feliului pedepselor și în acelașĭ timp la aplicarea lor în șcólă, deși într'un mod fórte nesuficient, pentru-că numĕrul și felul pedepselor este mai tot așa de mare, ca și numĕrul faptelor rele ce le póte comite un copil, ér aplicarea pedepselor este incontestabil destul de grea. A ḑice ca sĕ admitem și sĕ aplicăm numai unele pedepse pentru orĭ-ce cas, ce s'ar ivi demn de pedépsă, tot atâta ar însemna, cât a ḑice, sĕ admitem numai unele medicamente pentru orĭ-ce feliŭ de bólă séu morb, ce s'ar puté ivi în lume, și aplicările rele ale copilului nu sunt alt-ceva, decât nisce bóle și încă cu mult mai rele și mai primejdióse, decât aceea ce înțelegem noi aḑĭ prin vorba *bólă*, în sens fisic. A face însĕ acésta, orĭ cine va trebui sĕ recunóscă, că este un lucru aprópe imposibil. De aceea mĕ vĕd silit a mĕ mărgini pe lângă pedepsele cele mai recomandabile și mai ușor de aplicat în șcólă și anume:

1. O privire lungă și seriósă. Acésta e prima pedépsă. Ea se póte aplica séu numai asupra unui copil, séu asupra mai multora, séu chiar asupra clasei întregĭ. Sĕ aplică asupra clasei întregĭ, când prin o împrejurare óre-care sĕ observă, că s'a conturbat liniștea, séu că vorbesc prea tare, orĭ că bat din picióre. In casul acesta învĕțătorul întrerupe de-odată ce are de spus și-șĭ îndréptă privirea lungă și seriósă peste clasa întrégă. Observând acésta școlarii, unul câte unul se așéḑă frumușel la locul lor, până când astfel liniștea este completă. Invĕțătorul propune acum mai departe. De odată însĕ bagă de sémă că unul vorbesce cu altul, séu se jócă cu ceva, orĭ bate din picióre și altele asemenea. Acum învĕțătorul ca și mai înainte, fără a ḑice o singură vorbă, întrerupe propunerea pe o clipită, și-șĭ îndréptă privirea seriósă asupra lui. Băiatul observă și sĕ astîmpĕră îndată. Invĕțătorul încă e tot cu privirea neclintită asupra lui; copilul sĕ roșesce și sĕ așéḑă fără a se mai mișca; învĕțătorul începe acum a continua în pace, că liniștea îi este asigurată.

2. O strigare fără nume.

Un copil conturbă puțin liniștea prin aceea, că se tinde peste bancă la altul spre a-i cere ceva, séu în fine în alt mod strică ordinea. Invĕțătorul, fără sĕ fi băgat de sémă copilul, că l'a vĕḑut, ḑice: „*Te-am vĕḑut bine*".*) Décă vede, că strigarea acésta n'a avut resultatul așteptat, urméză

3. Strigarea pe nume.

Acésta încă trebue sĕ se facă cu óre-care ceremoniă. Mai întâiu învĕțătorul îșĭ curmă de odată firul vorbirei, apoi numesce numele școlarului respectiv într'un ton *compătimitor* și *amenințător* tot-de-odată. Strigarea acésta este adese-orĭ de ajuns spre a-l aduce la ordine. Décă însĕ învĕțătorul ar striga tot într'un rĕsuflet pe trei séu patru de-odată spre a-i aduce la ordine, atuncĭ copii ușor se dedă cu strigătul învĕțătorului și prin urmare ușor devine superfluŭ mijlocul acesta.

4. O simplă rugare séu amenințare.

Florescule, scrie! — Susano, ia séma! — Dimitrie, șeḑĭ frumos! — Aurelio, nu face, ce nu sĕ cuvine! „Hai, hai Vasile, tu gândescĭ că mie 'mĭ pure bine, când vorbescĭ cu Nicolae și eu mĕ nĕcăjesc sĕ vĕ arăt aicĭ la tablă!" Câte-o observare de felul acesta de multe-orĭ este de ajuns spre a-l aduce la ordine pe cel-ce ar fi conturbat'o. La astfel de observare toțĭ școlarii ceialalțĭ sciu, că cine dintre ei au făcut ce nu sĕ cuvine. Cel amenințat sĕ rușinéză de acésta; sĕ liniscesce și învĕțătorul póte continua. Lucru firesc, că învĕțătorul are sĕ fie fórte cumpĕtat cu tóte pedepsele. Pentru-că copiiĭ cu ce-i prea mult, lesne sĕ dedau și prin risipa asta ușor devin și ei tot așa.

5. O simplă mustrare séu înfruntare.

„Ionescule, tu eștĭ aḑĭ fórte neastêmpĕrat!" — „Ano, precum vĕd aḑĭ nu ți-ai împlinit datoria cum sĕ cuvine!" — „Ióne, prin asta 'mĭ facĭ multă neplăcere și ție un mare rĕu!" — „Radule, tu într'una facĭ gălăgiă, și nu te rușinezĭ de loc; n'așĭ dori sĕ te mai vĕd încă odată așa!" — „Eleno, ce gândescĭ că ar fi aicĭ în șcólă, décă ar face tóte conșcolărițele tale ca tine!" — „Petre, mi-se pare că stricăm prietenia amêndoi!"

In modul acesta sĕ fac unele și altele mustrărĭ conform faptei rele comise. Aci însĕ se observă, că mustrările séu înfruntările de felul acesta trebuesc făcute cu tótă gravitatea recerută, din care adecă ca prin oglindă sĕ vaḑă copilul mustrat compătimirea faptei ce a comis'o, precum și indignarea învĕțătorului și, carĭ numai așa 'șĭ au influința lor binefăcĕtóre asupra lui.

6. Chiămarea la catedră și o mustrare ușóră în taină.

Un copii d. e. e tare neastîmpĕrat pe drum: aruncă cu pietri după cânĭ, se acață de carĕ ș. a. Invĕțătorul află acésta, séu din întêmplare vede însu-șĭ. După-ce a aplicat unele dintre pedepsele de până aci și tot n'au avut asupra lui nicĭ un efect bun de a-l îndrepta respective de a-l desbĕra, învĕțătorul îl chiamă la catedră. Toțĭ ceialalțĭ școlarĭ sunt cu ochiĭ ațîntițĭ la el. Copilul ese îngândurat din bancă și încet-încet se apropiă cu mare sfială de catedra învĕțătoruluĭ. Acesta, după-ce s'a suit pe catedră, îl apucă frumușel de mână și-i spune încet, așa, că numai el sĕ scie ce ḑice învĕțătorul, tot ce scie despre el și că, décă nu se desbară de asta, el îl va spune și celorlalțĭ conșcolarĭ ai lui și nu-l va mai lăsa între ceilalțĭ copiĭ de trébă. Mustrarea asta secretă înfluințéză într'un mod admirabil asupra lui. El vede din asta bunăvoința și iubirea învĕțătorului către el, sciind bine fapta lui, și vede tot-deodată și cruțarea de a nu-l spune colegilor lui, care așteptă cu mare nerăbdare sĕ afle, că ce i-a spus învĕțătorul așa încet; în acelașĭ timp dă un esemplu bun și celorlalțĭ copiĭ din școlă. La nicĭ unul din ei nu le-ar plăcea sĕ li-se întêmple vre-odată așa ceva.

7. Starea în picióre pe un timp óre-care.

Mulțĭ vor ḑice, că pedépsa acésta este prea ușóră și fără vre-o influință óre-care; póte sĕ fie și așa la copiĭ mai marĭ, dér la cei micĭ și asta face mult, când el sĕ vede singur stând în picióre, pe când toțĭ ceilalțĭ șed și lucréză în linisce, de bună sémă, că lucrul acesta nu-i va prea conveni, cu deosebire, décă îi va mai spune învĕțătorul și aceea, că ar avé haz sĕ vie cine-va strein în clasă și sĕ-l vaḑă stând în picióre; mai mare rușinea de el. In modul acesta pedépsa asta deși mică și neînsemnată la părere totușĭ 'șĭ are înfluința și valórea ei nedisputată, décă se aplică pedagogice. Starea se întêmplă séu în bancă séu afară, lângă catedră, și în casul cel mai grav n'are sĕ dureze mai mult de o óră.

8. Oprirea de a merge afară între óre.

Între óre ceilalțĭ școlarĭ bancă de bancă es afară, neastêmpĕratul de Mitică trebue sĕ rĕmână în bancă, pentru-că a supĕrat pe un conșcolar al sĕu, séu pe când învĕțătorul esplica, el se juca prin bancă, orĭ cârcălea caietul ș. a. Gândul, că ceilalțĭ conșcolarĭ ai lui se jócă frumos pe afară, ér el stă singur în bancă, precum și rușinea ce o simte, când vin ceilalțĭ în clasă și cu toții 'șĭ îndréptă rîḑênd privirile asupra lui, îl face ca altă-dată sĕ nu mai facă ce a făcut. Mijlocul acesta, precum se vede ér sĕ referesce mai mult la simțul lui de rușine și are o influință binefăcĕtóre asupra lui.

9. Eschiderea dela ocupațiunea comună.

Invĕțătorul a dat școlarilor sĕi o lucrare, sĕ ḑicem din Aritmetică. Stan în loc sĕ-șĭ dea silința de a resolvi tema cât mai curênd și cum se cade, începe a povesti cu altul și astfel îl împedecă și pe acesta dela lucru. Invĕțătorul cum observă acésta se duce cu gravitate la dênsul, îi ia frumușel stilul și tăblița séu creionul și caietul ḑicêndu-i, că décă nu-i place sĕ lucreze, sĕ pună frumos mânile pe bancă și sĕ nu se misce până când nu vor termina ceialalțĭ, ér lucrarea din clasă sĕ o facă acasă.

Dimitrie fiind provocat sĕ cetéscă mai departe, nu scie unde a lăsat celalalt, pentru-că nu fuscse atent; învĕțătorul îi închide frumușel cartea și-l pune ca și pe Stan sĕ stea nemișcat cu mânile pe bancă până la finea órei.

Gavriil la cântare lungesce totdéuna tonul, pe când ceialalțĭ au încetat, numai pentru-că nu-i place sĕ ia bine séma și ca sĕ-șĭ facă petrecere, învĕțătorul îl opresce de a mai cânta până la sfîrșitul órei. Décă continuă și a doua óră tot așa, atuncĭ pățesce din nou ce a pățit acum. Mijlocul acesta încă se refersce la șimțul lui de pudițiune și contribue la îndreptarea elevului.

10. I-se scrie numele pe tablă sub o cruce.

Acésta încă se póte numĕra între pedepsele cele mai ușor de aplicat, și, care totușĭ lucréză într'un mod binefăcĕtor asupra îndreptării elevului. Invĕțătorul observă d. e. că un școlar face larmă și nu ascultă, deși a încercat cu el unele dintre mijlócele recomandate până aci. El ḑice în general fără a-l fixa cu privirea pe respectivul: „Aḑĭ am un școlar de tot neastêmpĕrat". La vorbele acestea fie-care școlar sĕ gândesce la sine ca nu cum-va sĕ fie el cel cu musca pe căciulă; respectivul încă se așéḑă, ca sĕ nu fie observat de ceilalțĭ. Învĕțătorul continuă mai departe, décă s'a astîmpĕrat și acesta. Ei, dér după câte-va momente ér' începe ca mai înainte, atuncĭ îi ḑice: „A, Dumnéta ér' nu ascultĭ; bine, acum fac cu creta o cruce aicĭ pe tablă, décă nu te vei astîmpĕra, în locul crucii îțĭ scriu numele tĕu, ca sĕ scie toțĭ cine eștĭ tu". Băieții, fie-care se gândesc la sine și cu toțiĭ ascultă în cea mai mare tăcere împreună cu respectivul. Aci se va observa, că de cele mai multe-orĭ rĕmâne numai crucea pe tablă și mulțĭ se îndreptéză prin mijlocul acesta. Décă respectivul ér' începe; învĕțătorul ia frumușel creta și spongia, șterge crucea de pe tablă și, în locul ei scrie numele școlarului respectiv ḑicênd: „Acum vĕd, că tu tot nu te îndreptezĭ, de aceea îțĭ scriu aicĭ în locul crucii numele tĕu, ca sĕ scie toțĭ cine eștĭ tu".

Toțĭ copiiĭ sciu acum cine e respectivul, ér el plécă ochiĭ în jos rușinat. Numele îi rĕmâne pe tablă până la finea órei séu și ḑiua întrégă, décă n'are lipsă de ea séu décă cum-va respectivul s'ar mai obrăsnicí ér' a continua. Décă observă că s'a îndreptat, atuncĭ spune clasei întregĭ, că acum cel scris pe tablă s'a îndreptat și îi șterge numele de pe tablă, ḑicênd, că acum sĕ vaḑă pe cine va mai scrie în locul lui. Toțĭ au temere de asta și pe întrecute caută a se purta așa, ca sĕ nu ajungă cum-va cu numele vr'unuia dintre ei pe tablă.

11. Starea lângă ușă.

Décă un copil a venit d. e. târḑiu la școlă, pedépsă nu-i putem da alta mai potrivită, decât a-l reține la ușă un sfert de cés, séu chiar și până la finea órei. Un altul după tóte mustrările ce 'i le-a făcut învĕțătorul, el totușĭ nu dă nicĭ un semn de îndreptare; atuncĭ învĕțătorul îl ia frumușel de mână și-l scóte afară din bancă, ḑicêndu-i, că el nu este vrednic sĕ stea în bancă alăturea cu ceialalțĭ copiĭ de trébă și, că lui i-a pregătit un loc, unde sĕ stea numai singur, adecă lângă ușă, până când se va îndrepta, ca până atuncĭ orĭ-cine ar veni în școlă sĕ-l vaḑă numai pe el singur acolo, spre rușinea lui. Tot așa are d. e. a păți un copil, care a furat ceva dela altul! ș. a. Mijlocul acesta încă se aplică cu multă precauțiune și mai rar, ca sĕ nu devină ceva prea comun, căcĭ atuncĭ îșĭ pierde efectul și valórea ca orĭ și ce lucru prea des întrebuințat.

(Va urma.)

*) Aci are învĕțătorul sĕ bage bine de sémă, ca se nu se tradeze cum-va cu vorbele acestea, ca păzitorii din vie cu vechea poveste: „*Te ved, te vĕd*". — „*Veḑĭ pe mumă-ta, dér pe mine ba*".

Sfaturĭ pentru hrană.

Dela felul lucrurilor de mâncare și de modul cum se gătesc atêrnă și înlesnirea cu care se mistuesc.

Carnea friptă e tot-déuna mai bună de mâncare și se mistue mai lesne decât carnea fiartă.

Carnea de bou și de berbece dau mai multă putere, decât cea de vițĕl, de miel și de paserĭ.

Din legume: fasolea, bobul, mazĕrea sunt mai nutritóre.

Pânea de grâu séu și amestecată cu sĕcară este plăcută, sănĕtósă și nutritóre, numai sĕ fie bine făcută și bine cóptă.

Ouĕle sunt fórte ușóre și bune de mâncare numai sĕ fie próspete și sĕ nu fie rĕscópte.

Mai tóte pómele sunt rĕcoritóre, deși sunt prea puțin nutritóre; cu tóte acestea sunt bune pentru sănĕtate, mai cu sémă pentru ómenii sângeroși, numai sĕ fie cópte și sĕ nu mănânce cine-va odată prea multe. Copiii limfatici (cu gâlci) trebue sĕ se cam ferésca de a mânca.

Bucatele grase sunt vătĕmătóre, mai vĕrtos când cine-va mănâncă prea mult.

Pânea caldă, precum și cea prea rece și mai cu sémă cea mucedă, untura și untul rânced, cartofii ce s'au scos din pământ mai nainte de timp sunt încă nisce lucrurĭ, carĭ strică sănĕtatea.

Dulcețurile și prăjiturile strică pofta de mâncare, ele chiar vatĕmă când cine-va mănâncă prea mult. Copiii sĕ nu mănânce mai vĕrtos cofeturĭ colorate; culorile cele frumóse îĭ amăgesc, ele sunt mai adesea-orĭ vătĕmătóre.

E de trebuință, ca sĕ se drégă bucatele spre a le da gust și a-le face sĕ se mistuéscă mai curênd; însĕ trebue sĕ se ferésca cine-va de a mânca bucate prea iuțĭ și prea sărate, din astfel de bucate se aprinde sângele și se póte umfla organele mistuirei.

*

A mânca în tóte ḑilele la aceeașĭ óră este o regulă așa de plăcută în viață pe cât este și de prețiósă pentru sănĕtate.

De câte-orĭ trebue sĕ mănânce cine-va pe ḑi?

Nu e cu putință a da un rĕspuns categoric la acéstă întrebare. Acésta atêrnă de etate, de gust și de inlesnirea cu care cine-va mistuesce.

Unii pot mânca de patru orĭ pe ḑi; alții de douĕ-orĭ séu de trei-orĭ pe ḑi. Décă e un rĕu a mânca de multe-orĭ pe ḑi, nu e încă bine a lăsa sĕ trécă prea mult dela o mâncare la alta. In general, nu trebue sĕ mănânce cine-va mai nainte de a fi mistuit ce a mâncat, nicĭ sĕ rabde prea mult de fóme.

Décă cine-va, din întêmplare, a întârḑiat și n'a mâncat când îĭ era fóme, îĭ trece pofta de mâncare, stomacul sufere, însĕ nu mai simte trebuință.

Se ḑice adesea-orĭ, pofta de mâncare vine mâncând. A lua de regulă higienică acéstă ḑicĕtóre este a-șĭ ruina singur sănĕtatea. Nu nutresce ce mănâncă cine-va, ci ce mistuesce. In general, unii din cei-ce mănâncă mult sunt slabĭ și bolnăvicioșĭ; alții se îngrașă peste mĕsură și mai târḑiu séu mai curênd mor de apoplexiă. Lăcomia e una din causele cele marĭ ale relelor, ce omor pe ómenĭ. („Albina“.)

POVEȚE.

Mijloc pentru stîrpirea insectelor. Când ne mutăm într'o locuință nouă, trebue sĕ căutăm mai întâiu ca locuința sĕ fie curată. Décă se găsesc urme de păduchĭ de lemn, séu de alte insecte, trebue sĕ spoim păreții și pardoséla cu o soluțiuna ferbinte de piétră acră cu apă. Décă văruim odăile, se póte amestece chiar varul cu care văruim cu piatră acră. In urmă trebue sĕ cercetăm și mobilele nóstre, décă nu presintă vre-o urmă de insecte și în casul décă găsim, spălăm și pe acestea cu piatră acră disolvată în apă ferbinte. Décă soluțiunea a ajuns în stare ferbinte, în tóte părțile unde insectele au avut cuibul lor, locuința va rĕmâné în tot-déuna ferită de orĭ-ce insectă și nicĭ muscele nu se vor mai așeḑa pe pĕrețĭ. Intrebuințarea de piatră acră nu e câtușĭ de puțin vătĕmĕtóre pentru sănĕtatea nóstră.

*

Dulcéță de gutui. Gutuiele frumóse și bine cópte se șterg cu un șervet curat, se curăță de cójă și se taie în fêlii egale, scoțênd și sîmburii. In urmă se pun într'o ólă, se tórnă apă de-ajuns d'asupra ca sĕ fie tóte fêliile bine acoperite, se fierb timp de o óră, se scot afară așeḑându-le pe o sită și se acopere cu un șervet. Zăharul se fierbe cu apă rĕmasă până se limpeḑesce, ér în urmă se pun érăși fêliile de gutui, fierbêndu-se până ce devin luciose și sucul lor se îngróșă.

*

Chipul cum putem sĕ ne dăm sémă de felul pământului. Președintele unuia din comițiile agricole din Francia, ne comunică chipul cum putem a ne da sémă de felul pământului:

Prin atingere: Décă ținênd pământul în mână e tare, aspru, e că cuprinde mai mult séu mai puțin nisip. Décă e móle, n'are mult nisip. Décă e gras, e argilos și e greu de arat pe secetă.

Prin miros: Argila are mirosul ei propriu, pe când pământul nisipos séu calcaros (văros) n'are nicĭ un miros.

Prin ochĭ: Cu cât pe timp umedos pământul se lipesce mai mult de cormana plugului și de dinții barónei (a grapei) cu atât pământul e mai tare, argilos. Cu cât e mai negru, cu atât e mai humos (rodnic). Cu cât nu ține apă cu atât e mai nisipos séu silistos. Décă fierbĭ pământul în apă și lichidul e galben brun e, că e tare și humos.

După d. Meyer, care a studiat cestiunea anĭ de ḑile, décă pământul e prea din cale afară umed, cerealele cresc mult în foi și pae, dér dau bóbe puține. Ovĕsul cere mai multă apă, apoi grâul, secara și în fine orzóica.

*

Cultura arborilor în Rusia. Din o notiță publicată cu prilejul Exposițiunei din Paris, reese, că Crimeea ocupă în Rusia locul întâiu în arborĭ cultura ruséscă. Până și în Galațĭ (România) se esporteză pere și mere din Rusia.

Perele și merele sunt mai vêrtos cultivate și întinderea livedilor de aceste douĕ felurĭ de arborĭ e în Crimeea de 6.230 hectare, afară de vii. Din an în an livedile de perĭ și merĭ se mĕresc, ér esportul care în 1890 era de 230.104 pudurĭ (un pud e de o potrivă cu 16 chilogrÿme), în 1899 a atins 1.845,283 puturĭ. Guvernul rusesc îșĭ dă tóte silințele, ca și societățile agricole, sĕ rĕspândéscă cultura perilor și merilor în Rusia.

Cum trăesce Emirul Afganistanului.

Revista englesă „*The Monthly Review*“ publică o interesantă auto-biografiă a Emirului din Afganistan. Ĕtă cum îșĭ descrie Emirul viața sa de domnitor și stăpânitor absolut:

Din copilăriă și până adĭ modul meu de traiŭ stă în perfectă contraḑicere cu felul de a trăi al celor mai mulțĭ principĭ domnitorĭ din Asia. Aceștĭ domnitorĭ trăesc în neactivitate și îmbuibare și poporul crede, că este o umilire a autorității domnitorului, décă umblă pedestru, orĭ sĕvêrșesce vr'o lucrare cu mâna sa proprie. Eu însĕ cred, că nu este pĕcat mai mare, decât a lăsa spiritul și corpul nostru fără ocupare: asta însemnă ingratitudine față cu provedința.

M'am obicĭnuit sĕ trăesc și sĕ mĕ îmbrac ca un militar. Fie-care óră din ḑi o petrec în lucrare și numai fórte puțin timp jertfesc somnului, obiceiŭ, dela care nu mĕ abat chiar și când mĕ aflu bolnav. Fie-care om are o ambițiune, a mea ambițiă este sĕ-mĭ împlinesc datorința cu cât mai mare grabă.

Cu cât mai mult vĕd progresul altor națiunĭ, cu atât mai vêrtos simt datoria sĕ-mĭ conduc poporul pe calea progresului. Gândul acesta îmĭ preocupă visurile mele și afară de el și acele, cum mi-așĭ puté scutì biata mea țéră atât de rĕmasă în contra leilor și a urșilor hrăpitorĭ, carĭ aleșuesc prada dincolo de graniță. Nu odată visurile mele îmĭ arată calea cea bună, ce ar trebui s'o urmez. Câțĭ-va anĭ mai înainte am visat, că trebue sĕ întăresc granițele țĕrii. Cetitorii din stele, cărora li-am istorisit visul, mi-au recomandat, sĕ urmez voința lui Dumnedeu.

Numai decât am început din tóte puterile sĕ-mĭ întăresc țéra, și nu înzadar, după cum apare acésta din vorbele dușmănescĭ ale vecinilor. De atuncĭ în fiă-care an rĕspândesc faima, că așĭ fi murit. Eu însĕ de-ocamdată nu mĕ gândesc la mórte, cĭ la reforme folositóre și la înființarea de instituțiunĭ bune.

Uneorĭ sunt cuprins de-o mare dăbălăsare, vĕḑênd adecă rĕmânerea înapoi a poporului meu, și esperiez, că ómenii mei sus puĭ voesc sĕ se fericéscă prin acusărĭ reciproce și prin înegrirĭ. Resolvarea afacerilor de felul acesta îmĭ răpesce fórte mult timp și de multe-orĭ cred, că în sângele poporului meu este tradarea și josnicia. Cu astfel de ocasii mĕ întristez așa de tare, încât orĭ-ce lucrare o consider zadarnică și mai că ajung la gradul de a lăsa lucrurile în voia întêmplării, cum a fost și mai înainte. Insĕ, décă îmĭ trece mânia și desnădejdea, o astfel de retragere o consider de lașitate și m'apuc érăși de împlinirea datoriilor, ce mi-le-a încredințat Dumnedeu.

In modul meu de viață nu mĕ leg de nicĭ un sistem. Décă munca, ce-mĭ prescriu, n'o pot isprăvi în decursul ḑilei, atuncĭ lucrez nóptea și adese-orĭ până dimineța nu mĕ ridic dela masa de lucru. Tot așa o am și cu hrana. Mănânc atuncĭ când sunt flămênd, ba une-orĭ chiar nicĭ atuncĭ. Fórte adeseorĭ cei din jurul meu trebue sĕ-mĭ atragă atențiunea, că a trecut de mult óra mâncării.

Nu-mĭ place pompa și strălucirea și sunt dușmanul serbărilor de prisos. In palatul meu se găsesc multe camere pompóse, multe odăi strălucitóre, dér fórte arare-orĭ întru în ele. Firesce, însĕ, în harem merg bucuros, însĕ visitele mele durézá fórte scurt. Mĕ culc mai cu sémă la 6 óre diminéța și dorm până la 2 d. a., dér nicĭ acest timp nu pot sĕ-l dorm neconturbat și adeseorĭ îmĭ fac notițe pentru ḑiua viitóre. Când la 2 óre d. a. mĕ scol, vin medicii și sĕ informéză cum mĕ aflu, eventual îmĭ prescriu doctoriĭ. Apoi vine croitorul cu vesmintele de modă europenéscă, din carĭ îmĭ aleg una pentru folosința ḑilei. Pe urmă mĕ spăl, mĕ îmbrac și-mĭ aduc ceaiŭ și alte mâncărĭ ușóre. In timpul acesta mĕ aștéptă deja afară comandantul palatului, secretarii, marele vizir și câțĭ-va funcționarĭ superiorĭ. Indată-ce am isprăvit'o cu aceștia, vin fiiĭ mei, cărora le prescriu separat, ce au sĕ lucreze peste ḑi; apoi vin funcționarii de casă, aproḑii, polițiștii secrețĭ și în fine cei cu plângerile, carĭ aștéptă dela mine judecata.

Diguitarii curții mele sunt: miniștri, *nașirul* séu paznicul pecetei, șeful cancelariei informațiunilor, bucătarul suprem, care 'mĭ presentă petițiile. El ocupă postul cel mai influent și împreunat cu cea mai mare rĕspundere. Bucătarul meu actual se numesce: *Safar Chan.* Chiar și representanții puterilor străine îĭ predau luĭ scrisorile. Urméză un învĕțat (Hahim), un medic, și un chirurg, un farmacist, 2—3 guarḑĭ, servitorii de difetite ocupații, carĭ au problema de a împodobi odăile cu florĭ, de a se îngriji de hârtiă, condeie și cernélă, de a servi la masă, de-a căra apă; apoi urméza vênătorii, curățitorii de ciubucurĭ, crainicii, ușierii, măeștri staulelor, etc. Lângă mine stau mereu jucătorii de șac, cetețĭi, povestitorii și musicianii. Cei din urmă sunt Indușĭ, persianĭ și afganĭ, carĭ ḑiua nóptea stau în palat.

MULTE ȘI DE TÓTE.

Câțĭ ómenĭ pot trăi pe pământ?

Cel dintâiŭ care s'a ocupat cu întrebarea acésta, a fost învĕțatul geograf englez *Ravenstein*, care la 1891 a făcut o statistică pentru „Britisch Association“.

După Ravenstein globul pământului, afară de ținuturile polare, are 73 milióne chilometri pătrațĭ pământ roditor, 36 milióne chilom. pătrațĭ izlaz (pășunat) și 11 milióne chilom. pătrațĭ loc deșert. Pe un chilometru pătrat loc productiv, calitate primă, pot trăi 80 de ómenĭ, pe izlaz doi ómenĭ și pe loc pustiu (deșert) abia numai patru chilom. pătrațĭ póte da hrană unui om. După aceste date pe întreg pământul pot sĕ trăéscă cel mult 6 miliarde de ómenĭ. De present poporațiunea lumei întregĭ e de un miliard și jumĕtate, care tot la ḑece anĭ se sporesce cu 8%. Décă tot așa progresăm, atuncĭ la anul 2072, va sĕ ḑică nu tocmai peste 200 anĭ, cele 6 miliarde de ómenĭ se vor împlini, ér ómenii unul de altul nu va puté trăi.

Un renumit statistician german, *Fircks* a făcut o altă socotélă. El ḑice, că pe un chilometru pătrat loc productiv pot trăi 100 ómenĭ, pe izlaz 20 și pe oazele deșertului 5 ómenĭ, décă sciu sĕ cultive bine pământul. La acestea sĕ se mai adaugă resultatul pescuitului și lățirea vegetarianismului. După acéstă socotélă, vor puté trăi pe pământ 10 miliarde ómenĭ. Fircks ḑice că, sporirea poporațiunei în ḑece anĭ se póte socoti numai cu 5%. Tóte acestea duc la resultatul, că poporatiunea pământului își ajunge culmea, nu peste 200 de anĭ, ci peste 3—400 de anĭ.

De sigur, că nicĭ una din aceste statistice nu promite un viitor frumos omenimei. Când poporațiunea pământului îșĭ va ajunge maximul, atuncĭ ómenii ne mai avênd cu ce trăi, isbucnesce între ei o fómete mare, care-i nimicesce total. Acesta, ḑic numițiĭ învĕțațĭ, va fi sfîrșitul omenimei. Trist sfîrțit, dér noi cei de adĭ ne putem mângăia cu aceea, că nu vom ajunge acel timp.

Calendarul sĕptĕmânei.

OCTOMVRE. are 31 ḑile. BRUMAREL.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	1 S. apost. Ananie	14 Galustus
Lunĭ	2 S. Cipr. și Eust.	15 Teresia
Marțĭ	3 S. M. Dionisie	16 Gal apost.
Merc.	4 S. păr. Ieroteu	17 Hedvig
Joi.	5 S. m. Catarina	18 † Sf. Ev. Luc.
Viner	6 † S. apost. Toma	19 Ferdinand
Sâm.	7 Ss. Serg. și Vach.	20 Vendelin

☞ Domnii abonențĭ, carĭ încă nu și-au reînoit abonamentul, sĕ binevoiéscă a-l reînoi neamânat ca sĕ nu li-se întrerupă regulata espedare a ḑiarului.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.06	Vênd.	19.10
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.27
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.50

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***

Redactor responsabil: ***Gregoriu Maior.***

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	114.05
Renta de corone ung. 4%	90.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.30
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	97.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.–
Bonurĭ rurale ungare 4%	89.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	138.–
Renta de argint austr.	97.05
Renta de hârtie austr.	96.65
Renta de aur austr.	114.65
Losurĭ din 1860.	131.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.98
Acții de-ale Băncei ung. de credit	649.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	645.–
Napoleondorĭ	19.27½
Mărcĭ imperiale germane	118.15
London vista	241.97½
Paris vista	96.20
Rente de corone austr. 4%	97.25
Note italiene	90.60

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 12 Octomvrie. 1900.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	11	60
"	Grâu mijlociu	11	20
"	Grâu mai slab	11	—
"	Grâu amestecat	9	20
"	Secară frumósă	8	40
"	Sĕcară mijlocia	8	—
"	Orz frumos	7	20
"	Orz mijlociu	6	80
"	Ovĕs frumos	4	[illegible]0
"	Ovĕs mijlociu	4	6[illegible]
"	Cucuruz	9	40
"	Mălaiu (meiŭ)	8	20
"	Mazăre	17	—
"	Linte	22	—
"	Fasole	11	20
"	Sĕmênță de in	21	—
"	Sĕmênță de cânepă	9	—
"	Cartofĭ	1	60
"	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	88
"	Carne de porc	—	96
"	Carne de berbece	—	64
100 kil.	Sĕu de vită prôspĕt	50	—
"	Sĕu de vită topit	72	—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 9 Octob. n. de 37,100 capete, la 10 Oct. au întrat 437 capete și au eșit 295 capete, rĕmânênd la 11 Octob. n. un numĕr de 37,242 capete.

Se noteză marfa ungurescă: veche grea dela 00—00 fil. tînĕră grea dela 96—98 fil., de mijloc dela 97—98 fil., ușóră dela 98—99 fil. — Sêrbéscă: grea 95—96 fil., de mijloc 94—95 fil., ușóră 93—94 fil. kilogram.